

Αρχιτεκτονική Υπολογιστών

Γιώργος Δημητρίου

Ενότητα 3^η: Μερική Επικάλυψη

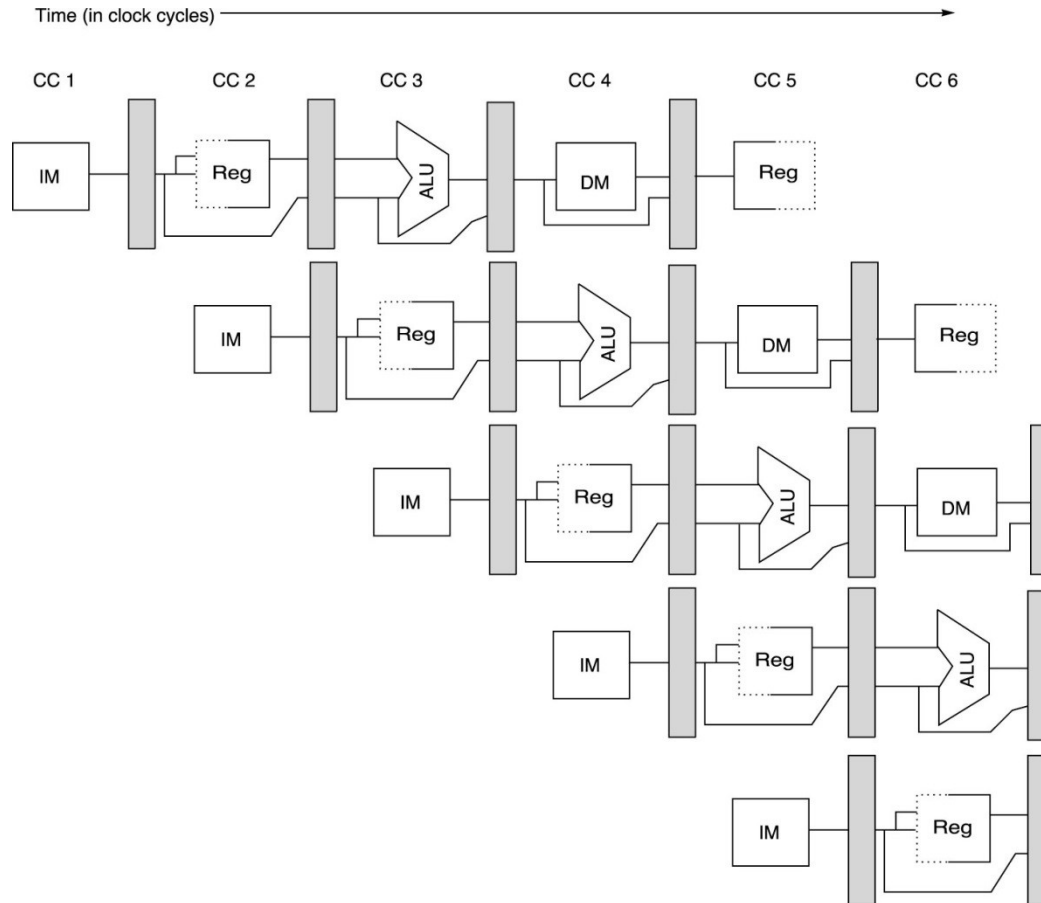
Μερική Επικάλυψη

- Μηχανισμός μερικής επικάλυψης εντολών
  - Εξαρτήσεις → Κίνδυνοι (hazards)
  - Παροχέτευση
  - Πρόβλεψη διακλαδώσεων
- Μερική επικάλυψη σε μονάδες εκτέλεσης
  - Επαναχρησιμοποίηση υπομονάδων
  - Χρόνος ολοκλήρωσης μιας εκτέλεσης
  - Ρυθμός επανάληψης διαδοχικών εκτελέσεων

Επικάλυψη Εντολών

- Διαχωρισμός σε φάσεις ίσης διάρκειας που υλοποιούνται σε υπομονάδες του επεξεργαστή
- Εισαγωγή απαιτούμενων καταχωρητών μεταξύ των υπομονάδων διαδοχικών φάσεων (βαθμίδων)
- Αντιμετώπιση κινδύνων
- Υποστήριξη μηχανισμού παγώματος

Επικάλυψη RISC 5 Φάσεων

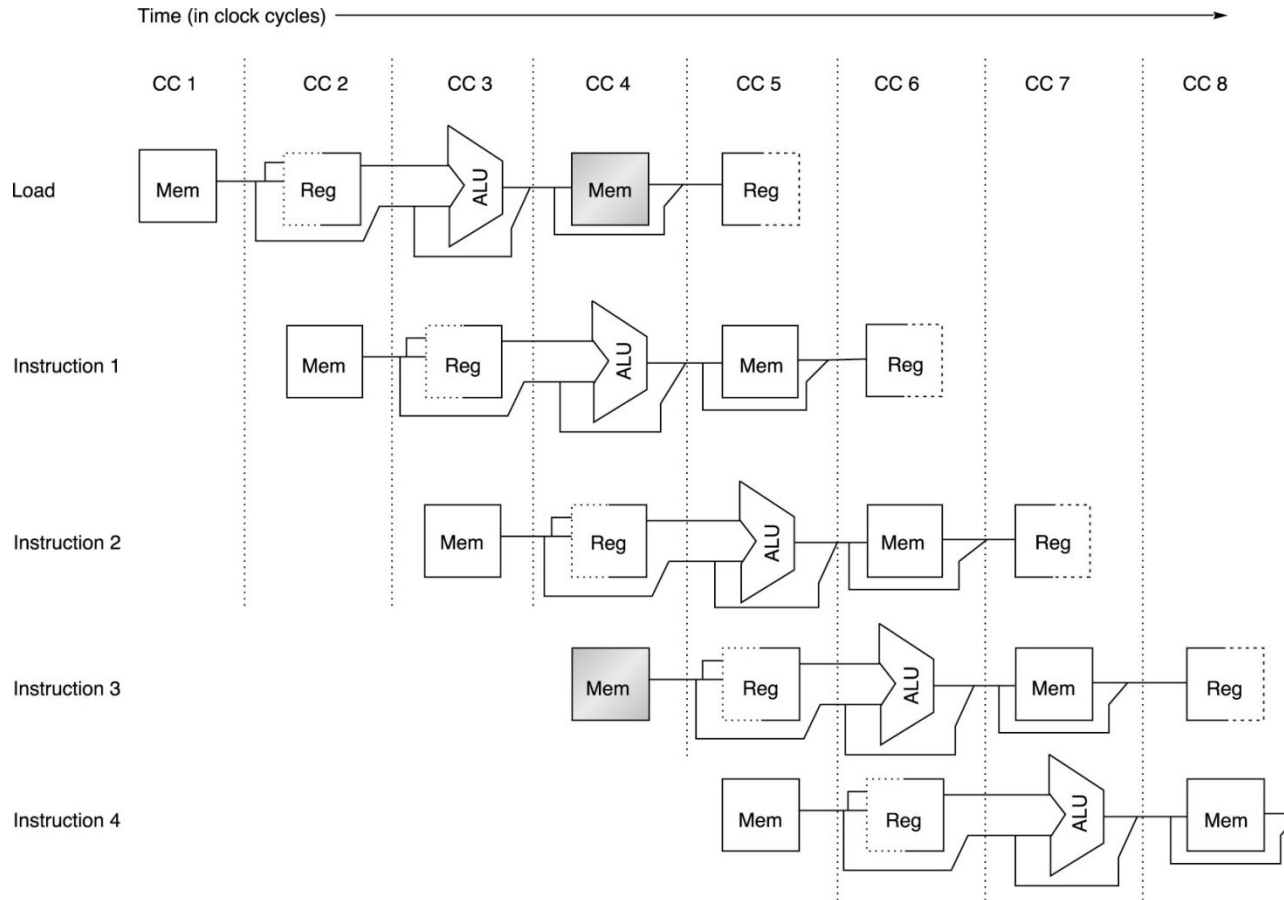
Απόδοση Επικάλυψης

- Βελτίωση στο χρόνο ολοκλήρωσης μιας εντολής; Όχι! (Το αντίθετο πιο πιθανό!)
- Ρυθμός ολοκλήρωσης εντολών
- Επιτάχυνση ρυθμού ολοκλήρωσης εντολών
- Ιδανική απόδοση μερικής επικάλυψης σε μια συγκεκριμένη αρχιτεκτονική

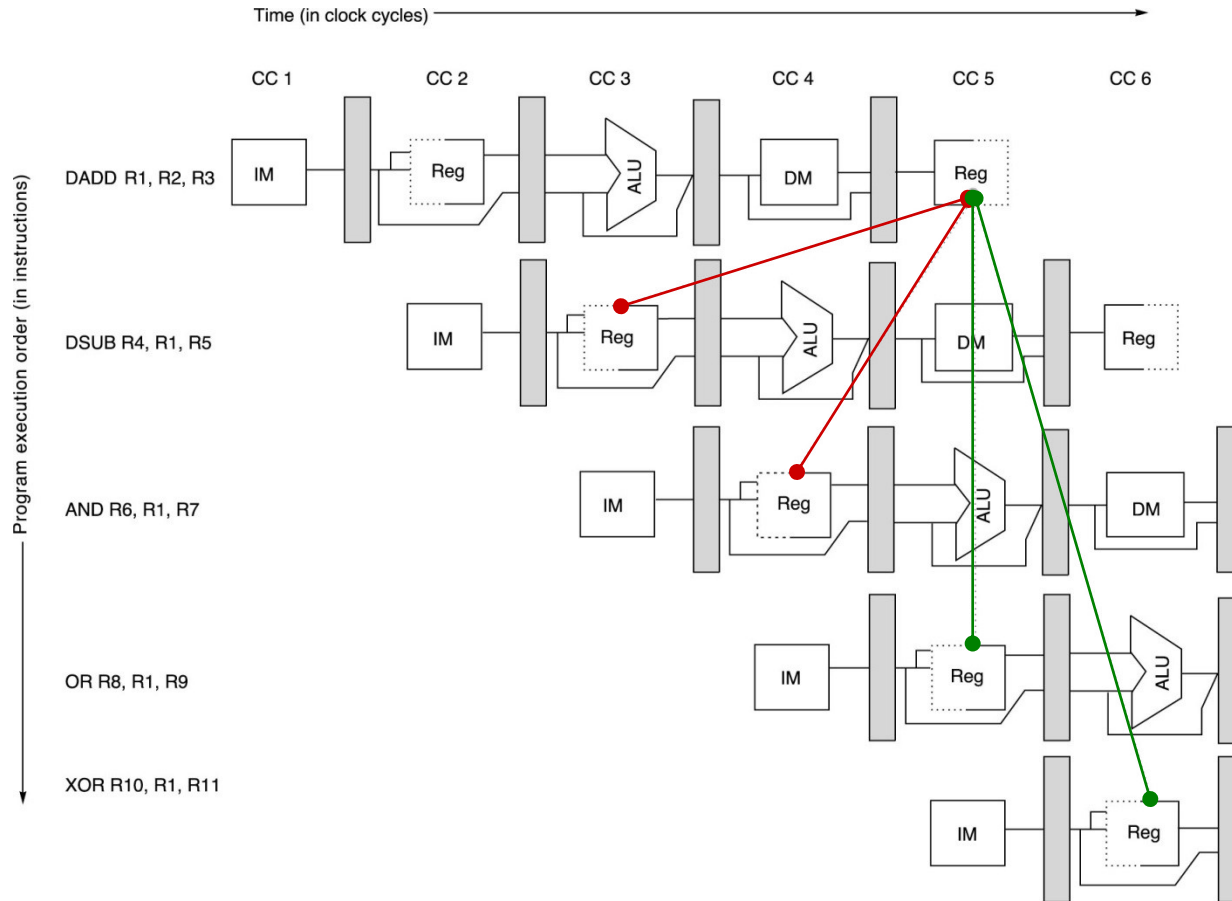
Κίνδυνοι Επικάλυψης

- Κίνδυνοι από δομικές εξαρτήσεις (structural hazards)
- Κίνδυνοι εξαρτήσεων από δεδομένα (data hazards)
- Κίνδυνοι από διαδικασιακές εξαρτήσεις (control hazards)
- Αντιμετώπιση κινδύνων με πάγωμα του μηχανισμού επικάλυψης

Κίνδυνοι Δομικών Εξαρτήσεων

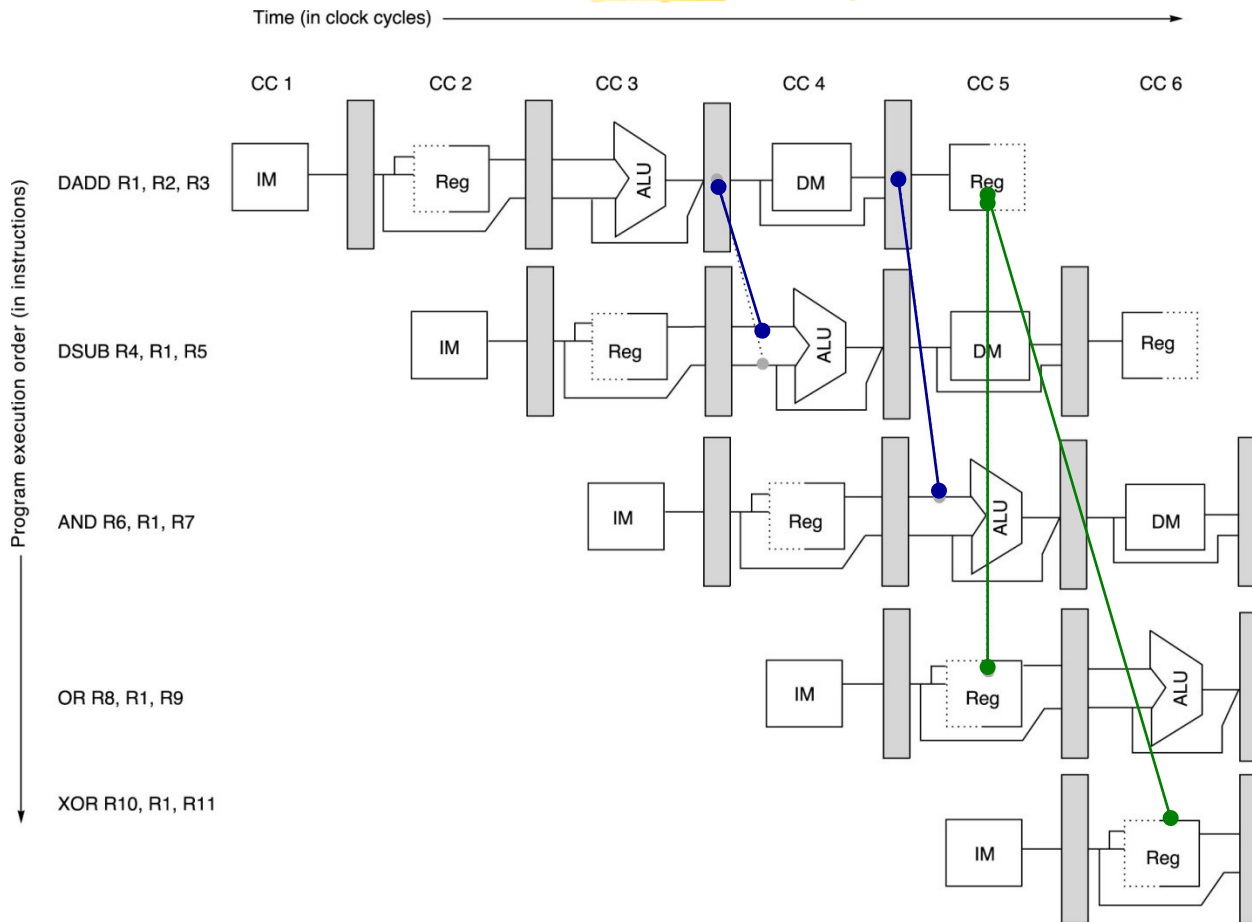

Κίνδυνοι Εξαρτήσεων από Δεδομένα

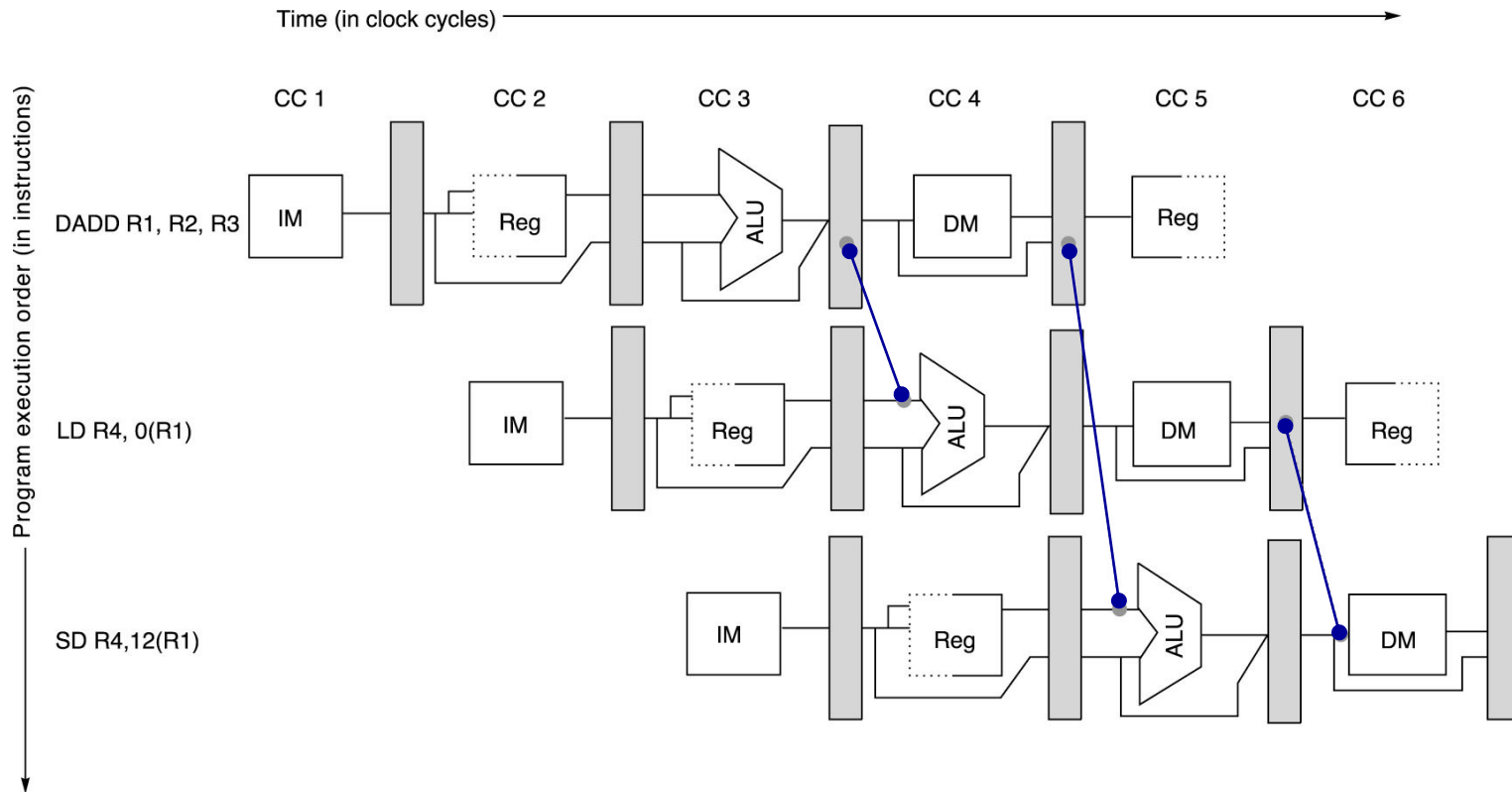

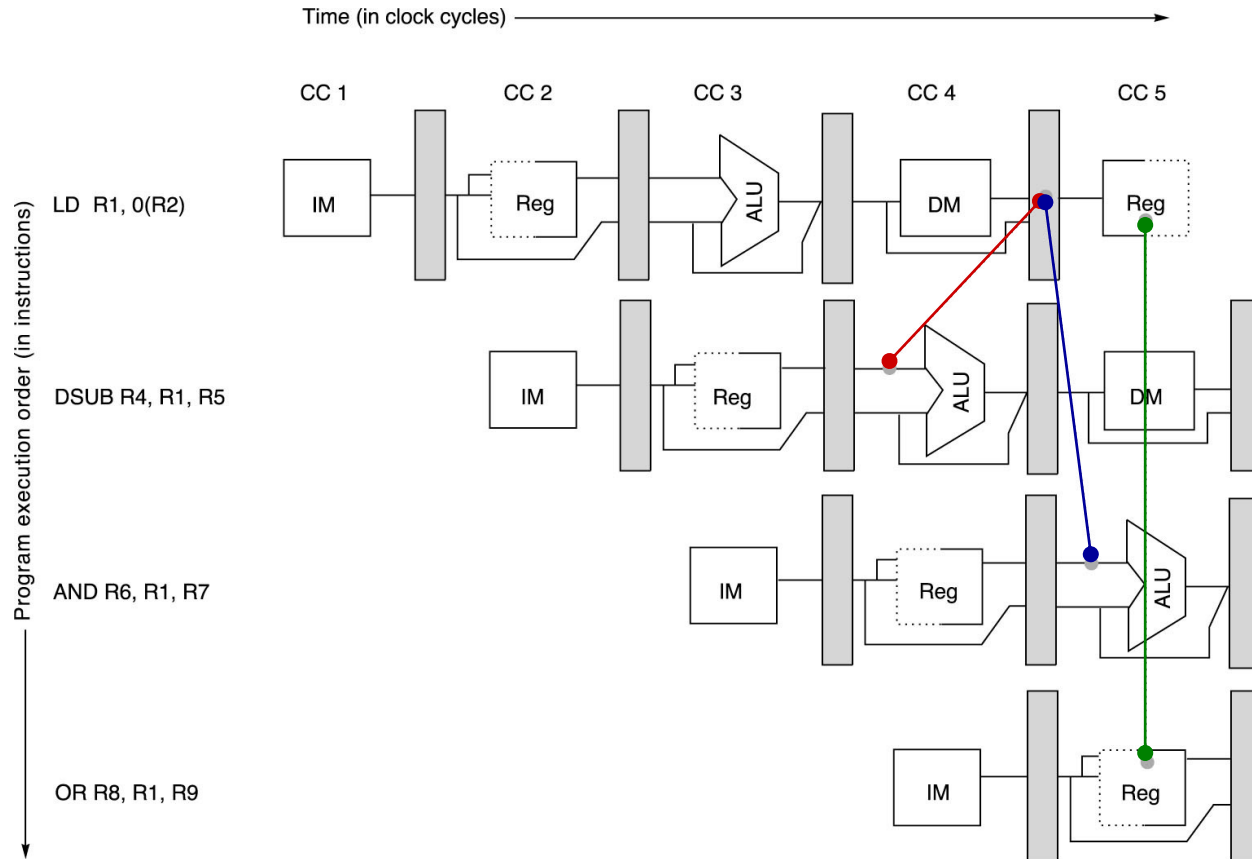
Παροχέτευση

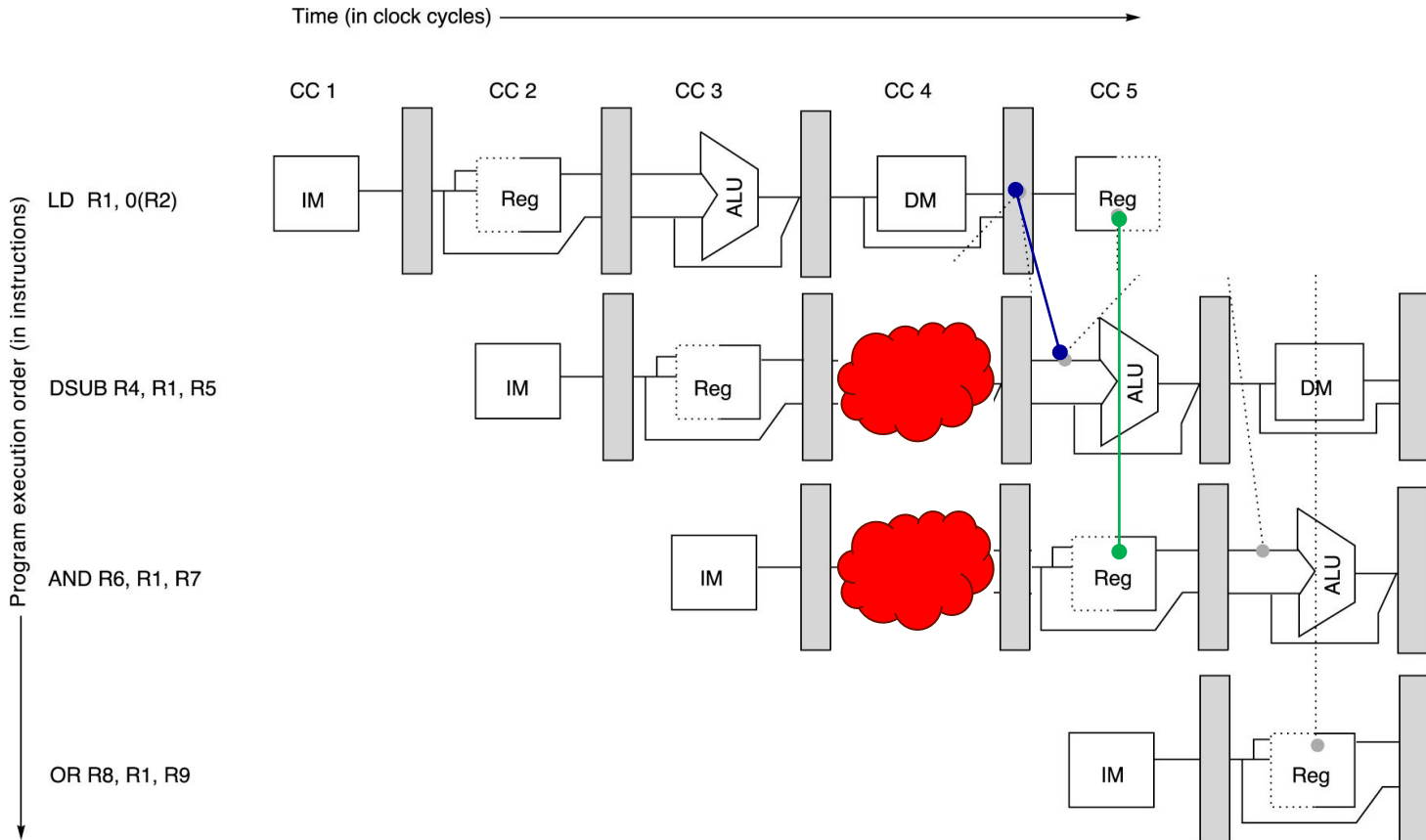
Επιτυχημένη Παροχέτευση

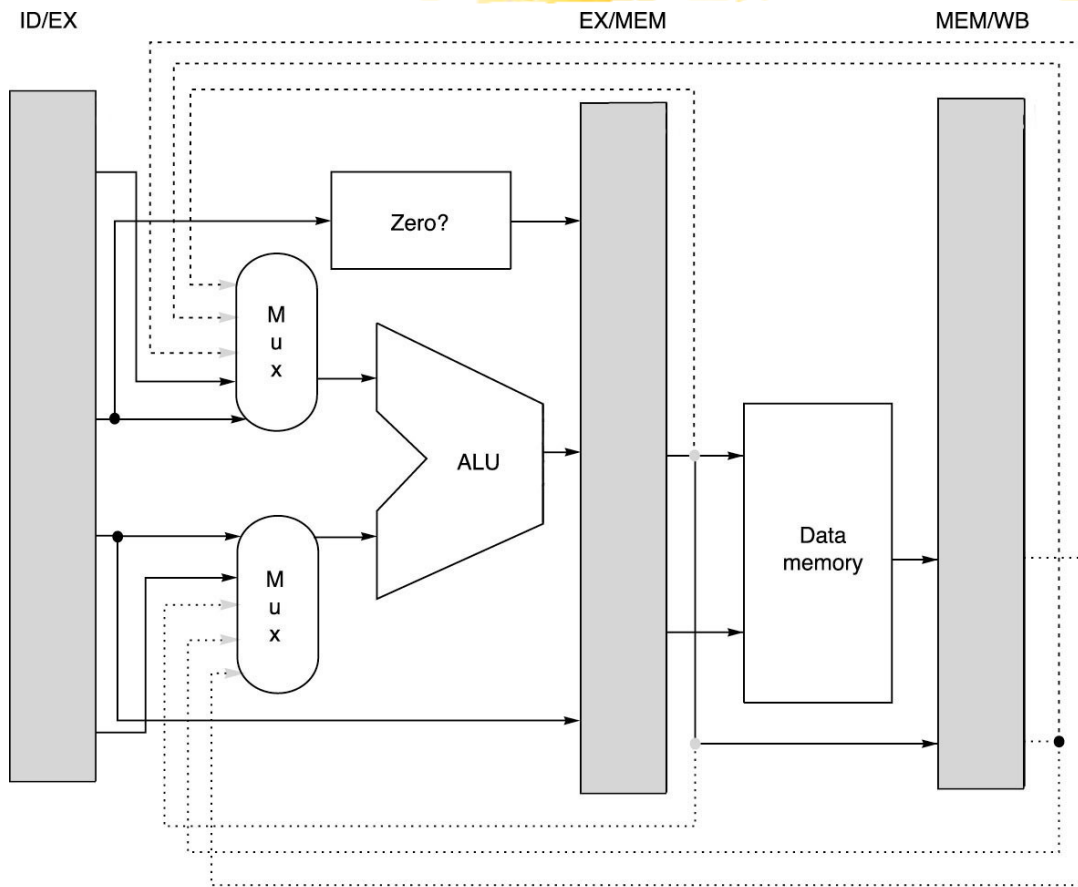
Αποτυχημένη Παροχέτευση

Πάγωμα

Παροχέτευση ALU MIPS

Υλοποίηση Παροχέτευσης

- Προσθέτουμε επιλογές των εισόδων της ΑΛΜ από τους καταχωρητές των φάσεων εκτέλεσης και προσπέλασης μνήμης
- Παράδειγμα:

$MUXA = 00$: Επέλεξε πρώτη είσοδο από το ΦΚ

$MUXA = 01$: Επέλεξε πρώτη είσοδο από την ΑΛΜ

$MUXA = 10$: Επέλεξε πρώτη είσοδο από τη μνήμη

$MUXB = 00$: Επέλεξε δεύτερη είσοδο από το ΦΚ

$MUXB = 01$: Επέλεξε δεύτερη είσοδο από την ΑΛΜ

$MUXB = 10$: Επέλεξε δεύτερη είσοδο από τη μνήμη

Ανίχνευση Κινδύνου

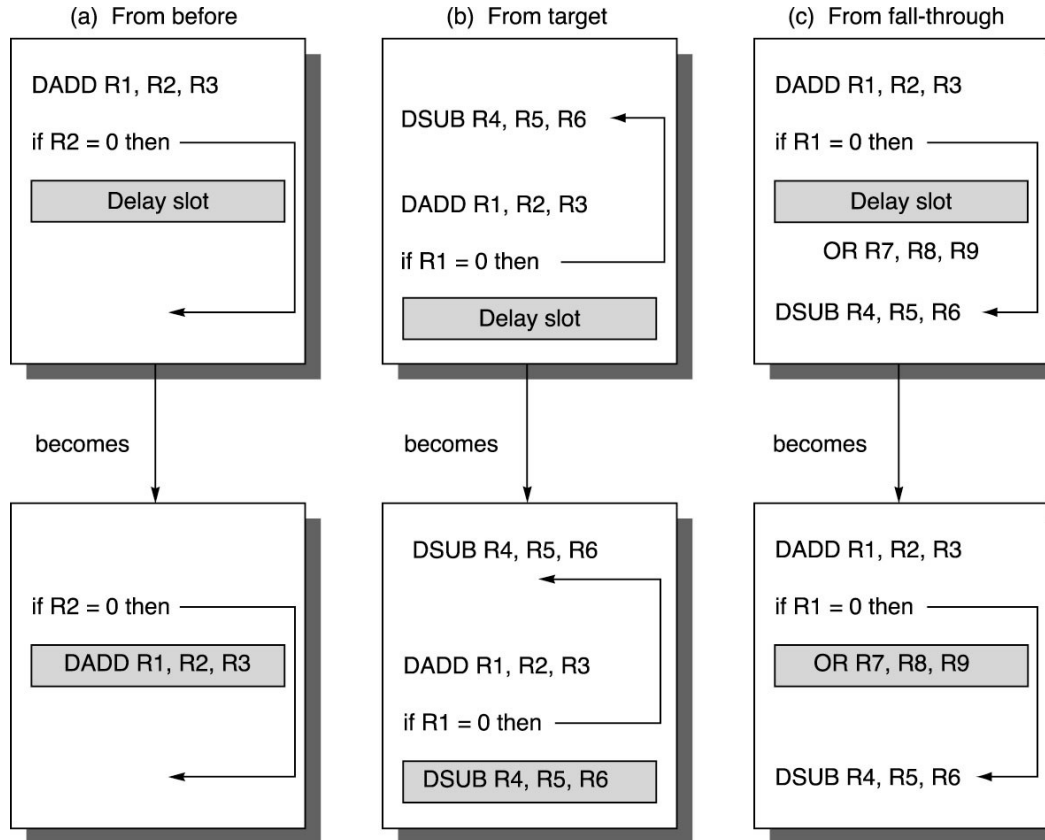
- Παράδειγμα κινδύνου μεταξύ φάσεων αποκωδικοποίησης και εκτέλεσης:
ΕΑΝ η εντολή στη φάση εκτέλεσης έχει έξοδο,
ΚΑΙ το τελούμενο εξόδου της είναι αποδεκτός καταχωρητής,
ΚΑΙ η εντολή στη φάση αποκωδικοποίησης έχει είσοδο,
ΚΑΙ το τελούμενο εισόδου αυτής είναι αποδεκτός καταχωρητής,
ΚΑΙ οι παραπάνω καταχωρητές ταυτίζονται,
ΤΟΤΕ έχουμε κίνδυνο μεταξύ των εντολών!
- Για πιο μακρινούς κινδύνους ελέγχουμε μήπως υπάρχει και κοντινότερος κίνδυνος!

Κίνδυνοι Διαδικασιακών Εξαρτήσεων

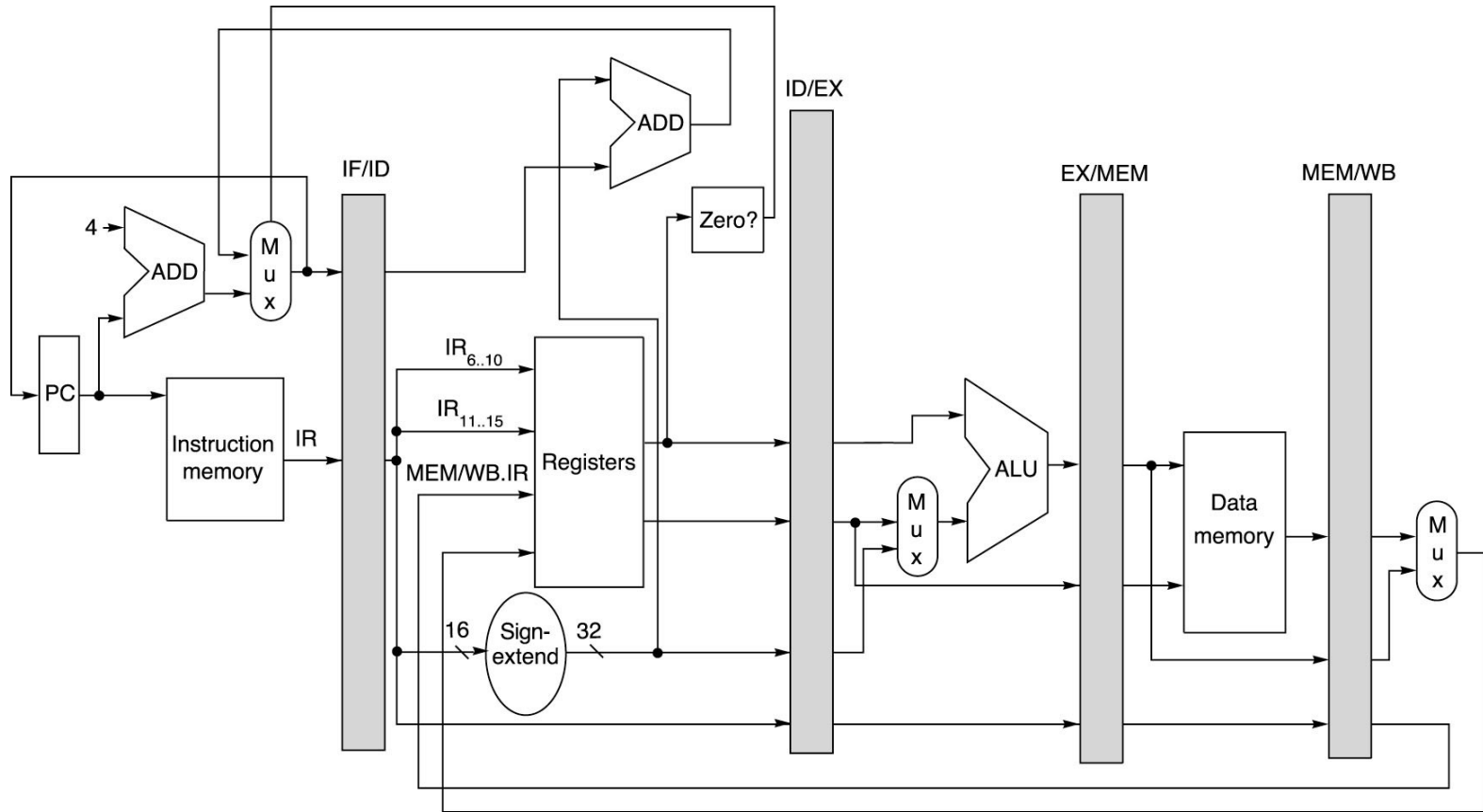
- Πάγωμα επικάλυψης μέχρι την εκτέλεση της διακλάδωσης
- Πρόβλεψη και εκκένωση (flush) της ΜΕΔ σε αποτυχία πρόβλεψης
  - Η κατάσταση του επεξεργαστή δεν αλλάζει πριν την εκτέλεση της διακλάδωσης
- Εκτέλεση στη φάση αποκωδικοποίησης
- Χρήση θέσεων καθυστέρησης (branch delay slots)

Πλήρωση Θέσεων Καθυστέρησης

Διακλάδωση MIPS

Ειδικές Περιπτώσεις

- Διακοπή Ε/Ε
- Κλήση συστήματος
- Κατάσταση αναλυτικής εκτέλεσης (trace)
- Διακοπή χρήστη (breakpoint)
- Αριθμητική εξαίρεση
- Σφάλμα σελίδας
- Σφάλμα προσπέλασης μνήμης
- Παραβίαση προστασίας μνήμης
- Λανθασμένη λέξη εντολής
- Σφάλμα υλικού

Κατηγοριοποίηση Ειδικών Περιπτώσεων

- Ασύγχρονα / Σύγχρονα σε σχέση με τον τρέχοντα κώδικα
- Όταν τις ζητάμε (user requested) / Αναγκαστικές (coerced)
- Αποτρεπτή (maskable) / Μη αποτρεπτή
- Μεταξύ διαδοχικών εντολών / Κατά την εκτέλεση μιας εντολής
- Με δυνατότητα επανόδου (resumable) / Χωρίς επάνοδο

Αντιμετώπιση Ειδικών Περιπτώσεων

- Για δυνατότητα επανόδου ο μηχανισμός επικάλυψης σώζει την κατάστασή του ως εξής:
  - Εισαγωγή ειδικής εντολής (trap) στη φάση IF.
  - Ακύρωση αλλαγών από την εντολή στην οποία εμφανίστηκε η ειδική περίπτωση και από όσες την ακολουθούν (έως την ειδική εντολή).
  - Αποθήκευση της τιμής του PC από τη ρουτίνα χειρισμού ειδικών περιπτώσεων που αναλαμβάνει με την εκτέλεση της ειδικής εντολής.

Ακριβείς/Μη Ακριβείς Ειδικές Περιπτώσεις

- Ακριβής αντιμετώπιση ειδικών περιπτώσεων:
  - οι εντολές που προηγούνται πρέπει να ολοκληρώνονται πριν την αντιμετώπιση της ειδικής περίπτωσης, ενώ
  - οι εντολές που ακολουθούν πρέπει να μπορούν να ξαναρχίσουν από την αρχή.
- Υποστήριξη από το υλικό ή το λογισμικό
- Χωρίς κάποιου είδους ακριβή αντιμετώπιση δε μπορεί να υπάρξει επάνοδος!

Ακριβής Αντιμετώπιση Ειδικών Περιπτώσεων

LD:	IF	ID	EX	MEM	WB	
DADD:		IF	ID	EX	MEM	WB

- Τι γίνεται αν η πρώτη εντολή αποτύχει στη φάση MEM και η δεύτερη στη φάση EX;
- Τι γίνεται αν η πρώτη εντολή αποτύχει στη φάση MEM και η δεύτερη στη φάση IF;

Μη Ακριβής Αντιμετώπιση Ειδικών Περιπτώσεων

- Η κατάσταση του επεξεργαστή πιθανά να είναι λανθασμένη μετά την ειδική περίπτωση
- Δεν επιτρέπεται όταν η ειδική περίπτωση έχει δυνατότητα επανόδου (πχ. σε σφάλμα σελίδας)
- Εύκολη και πιο γρήγορη εκτέλεση, ειδικά για εντολές από πολύπλοκο σετ εντολών

Εκτέλεση Πολλαπλών Κύκλων

Εντολή	Κύκλος Μηχανής										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Mul.d F0,F4,F6	IF	ID	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	MEM	WB

- Χρόνος καθυστέρησης (latency)
  - ο χρόνος που πρέπει να μεσολαβήσει μέχρι μια άλλη εξαρτημένη από αυτήν εντολή
- Ρυθμός επανάληψης (repeat rate)
  - η συχνότητα με την οποία ξεκινούν εκτέλεση διαδοχικές παρόμοιες εντολές

Προβλήματα Εκτέλεσης Πολλαπλών Κύκλων

- Πιθανοί κίνδυνοι δομικών εξαρτήσεων στη μονάδα εκτέλεσης
- Πιθανή ολοκλήρωση εκτός σειράς, με:
  - Κινδύνους δομικών εξαρτήσεων στο ΦΚ
  - Κινδύνους εξαρτήσεων από δεδομένα τύπου ΕΜΕ
- Συχνά παγώματα και πιο πολύπλοκος μηχανισμός παροχέτευσης
- Αντιμετώπιση ειδικών περιπτώσεων;

Αποφυγή Δομικών Εξαρτήσεων στη Μονάδα Εκτέλεσης

- Επικάλυψη των φάσεων εκτέλεσης
  - ρυθμός επανάληψης = 1 εντολή ανά κύκλο μηχανής
- Αντιγραφή υπομονάδων
  - για να αποφευχτεί επαναχρησιμοποίησή τους
- Ισοστάθμιση χρόνου / κόστους
  - συχνότητα εμφάνισης της εντολής
  - βέλτιστος ρυθμός επανάληψης

Βελτιστοποίηση Επικάλυψης στην Εκτέλεση

- Από τον αλγόριθμο εκτέλεσης της εντολής αντιστοιχίζουμε φάσεις σε υπομονάδες:
  - Πίνακας δέσμευσης (reservation table)

	1	2	3	4	5	6	7
A	X		X				X
B		X				X	
C					X		X
D				X			

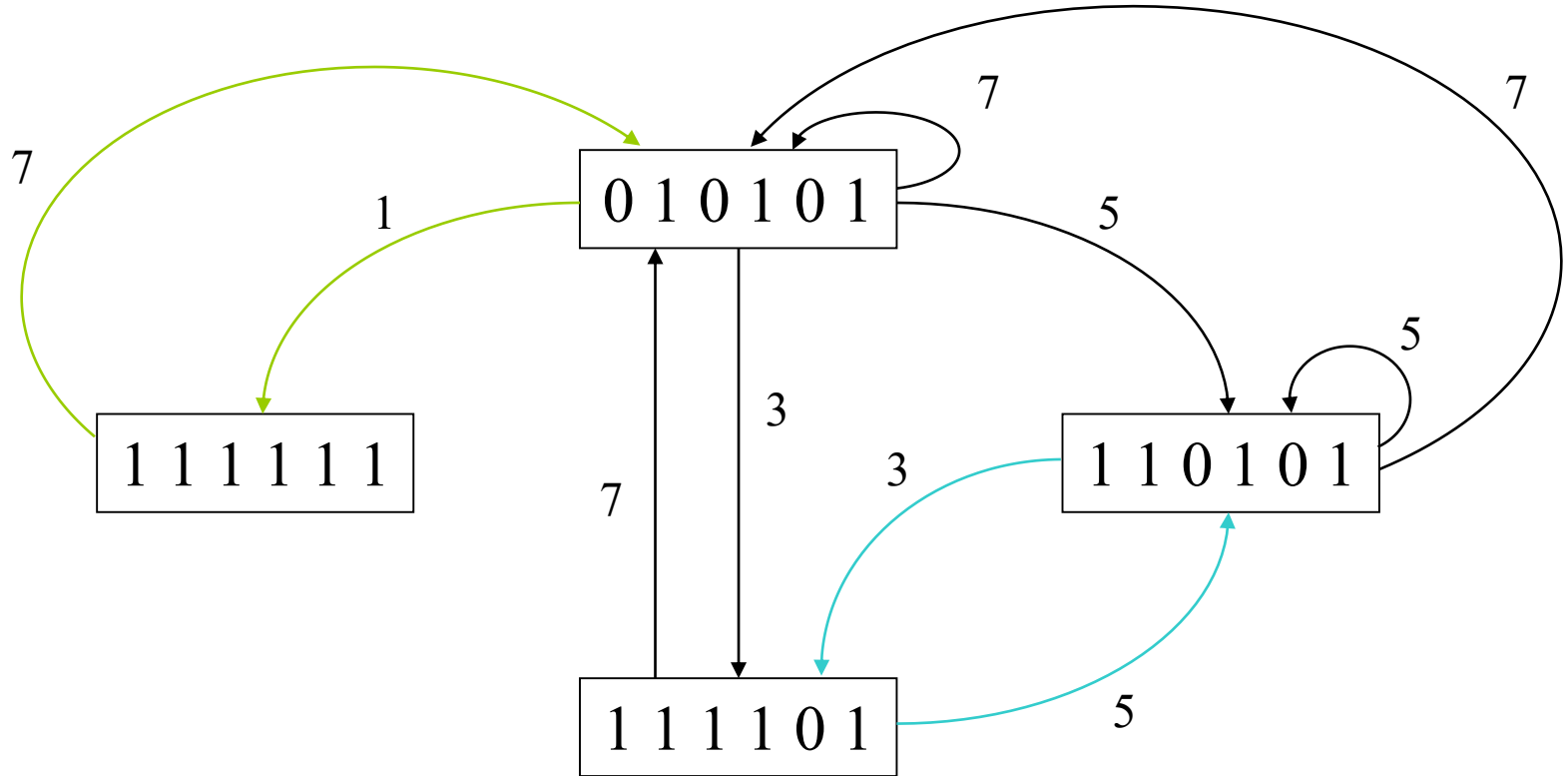
- Διάνυσμα σύγκρουσης (collision vector)

0	1	0	1	0	1
---	---	---	---	---	---

Διάγραμμα Καταστάσεων και Μέγιστος Ρυθμός Επανάληψης

- Αρχική κατάσταση = διάνυσμα σύγκρουσης
- Για ξεκίνημα εντολής v κύκλους αργότερα:
  - νέα κατάσταση = (διάνυσμα παρούσας κατάστασης $\ll v$) OR διάνυσμα σύγκρουσης
  - σύνδεσε τις καταστάσεις με ετικέτα v , και τη νέα με την αρχική με ετικέτα N
- Επανέλαβε για κάθε δυνατό v και κάθε νέα κατάσταση
- Βρες τον κύκλο με το μέγιστο ρυθμό επανάληψης

Παράδειγμα

- Μέγιστος ρυθμός επανάληψης: 2 πράξεις σε 8cc ή $1/4$

Βελτίωση Μέγιστου Ρυθμού Επανάληψης

- Ο πίνακας δέσμευσης θέτει το άνω φράγμα στο ρυθμό επανάληψης
- Αν ο μέγιστος ρυθμός δε συμπίπτει με το άνω φράγμα:
  - Τοποθέτησε υπομονάδες καθυστέρησης (καταχωρητές) σε κατάλληλα σημεία της μονάδας, ώστε να πάρεις ένα νέο πίνακα δέσμευσης (μεγαλύτερου εύρους), ο οποίος να δίνει ρυθμό επανάληψης ίσο με το άνω φράγμα

Παράδειγμα

- Άνω φράγμα ρυθμού επανάληψης: 1/3

	1	2	3	4	5	6	7	8
A	X		X	F		F	FD	X
B		X			F	X		F
C					X		X	F
D				X			F	

- Η χρήση της υπομονάδας A την τρίτη φορά για κάθε πράξη πρέπει να καθυστερεί κατά 1 cc
- Εισαγωγή υπομονάδας καθυστέρησης μεταξύ B και A με κατάλληλο έλεγχο για τη χρήση της

Ολοκλήρωση εκτός Σειράς

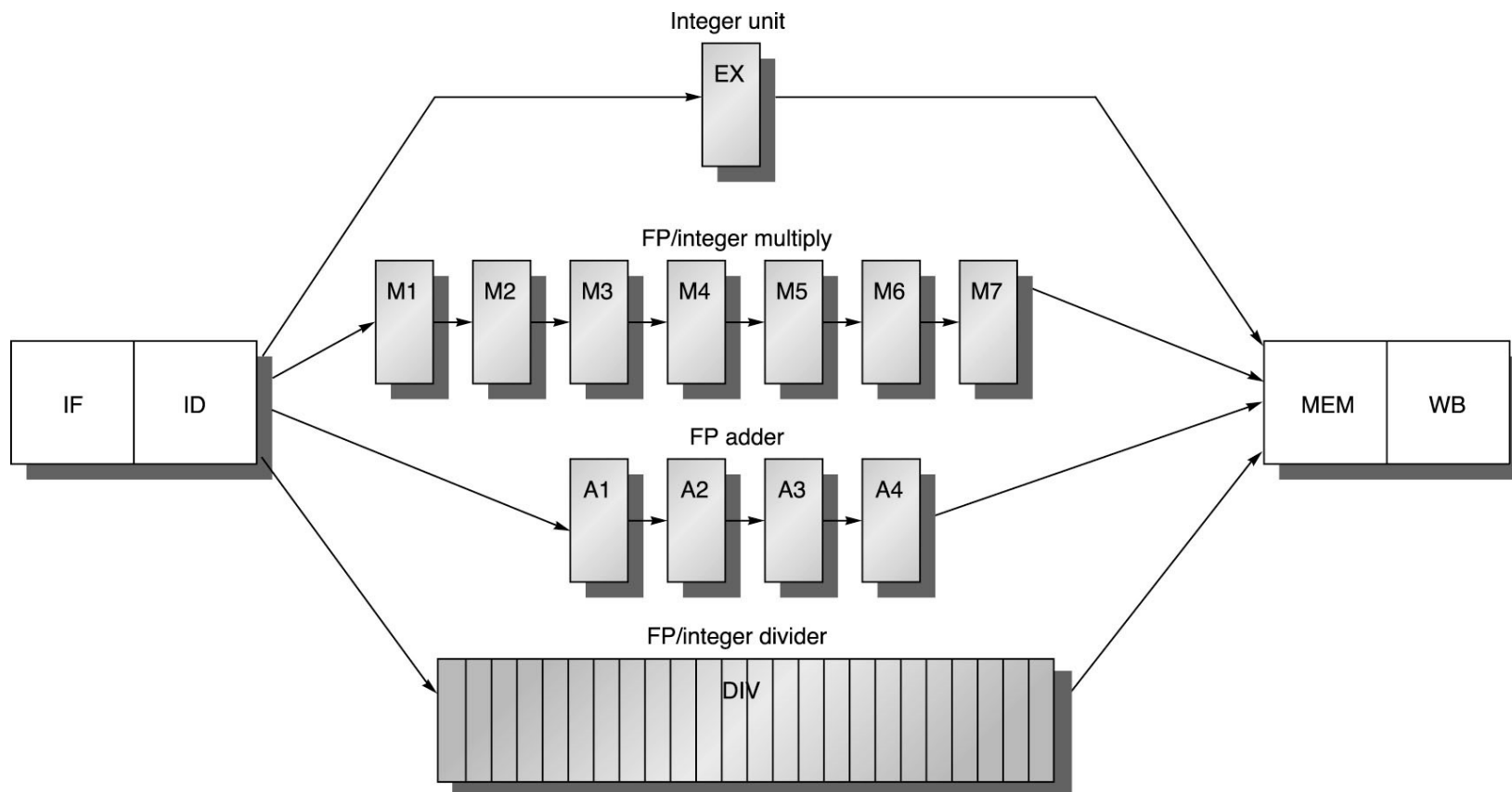
- Πάγωμα εντολών που ζητούν ταυτόχρονη εγγραφή στο ΦΚ
  - Ανίχνευση στη φάση ID: όλα τα παγώματα στην ίδια φάση
  - Ανίχνευση μόλις ζητηθεί ταυτόχρονη εγγραφή: πιο εύκολη
- Ανίχνευση εγγραφής στον ίδιο καταχωρητή
  - πάγωμα της εντολής που ακολουθεί
  - ακύρωση εγγραφής της πρώτης

Ειδικές Περιπτώσεις στην Ολοκλήρωση εκτός Σειράς

DIV.D	F0, F2, F4
ADD.D	F10, F10, F8
SUB.D	F12, F12, F14

- Ανίχνευση πιθανής ειδικής περίπτωσης και περιορισμός στην επικάλυψη
- Χρήση χώρου εγγραφής (write buffer), όπου τοποθετούνται οι νέες τιμές καταχωρητών, μέχρι οι προηγούμενες εντολές να ολοκληρωθούν (history file, future file)
- Μη ακριβής αντιμετώπιση με συμπλήρωση ημιτελών εντολών

Ενσωμάτωση Υπομονάδων Εκτέλεσης με/χωρίς Επικάλυψη

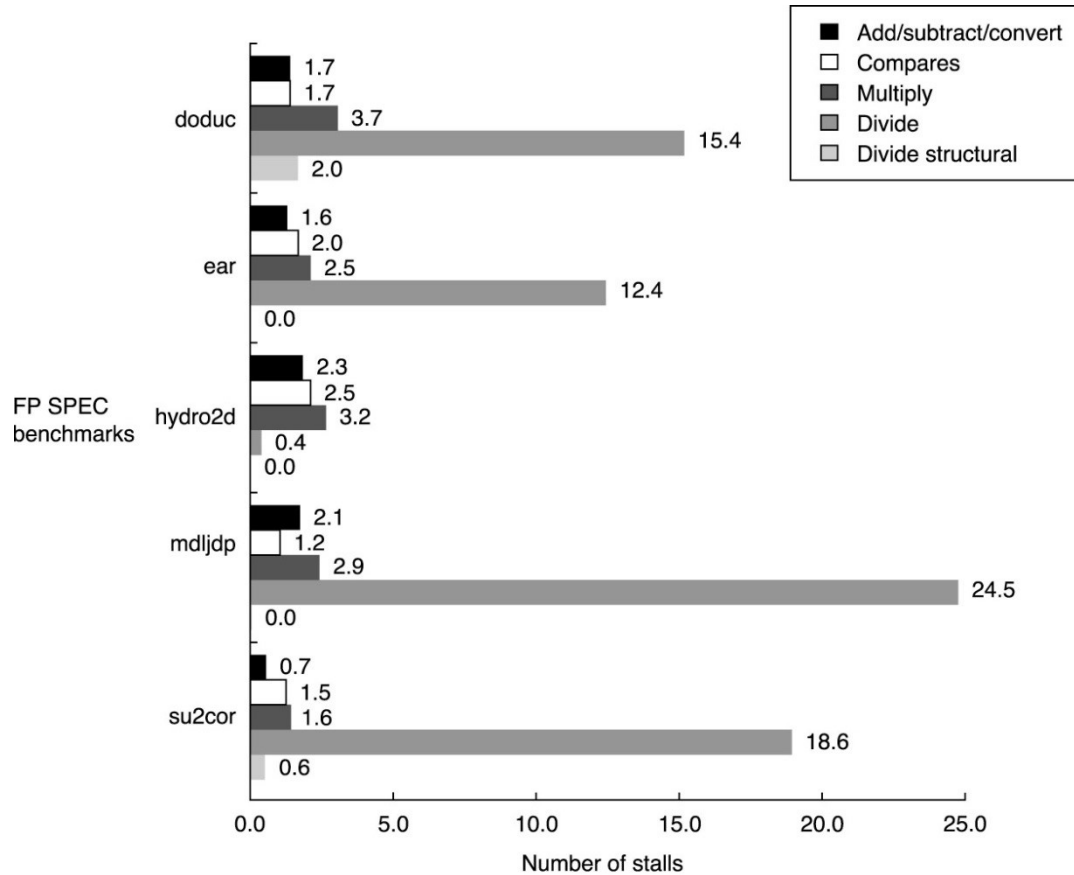

Παράδειγμα

Κύκλος Μηχανής

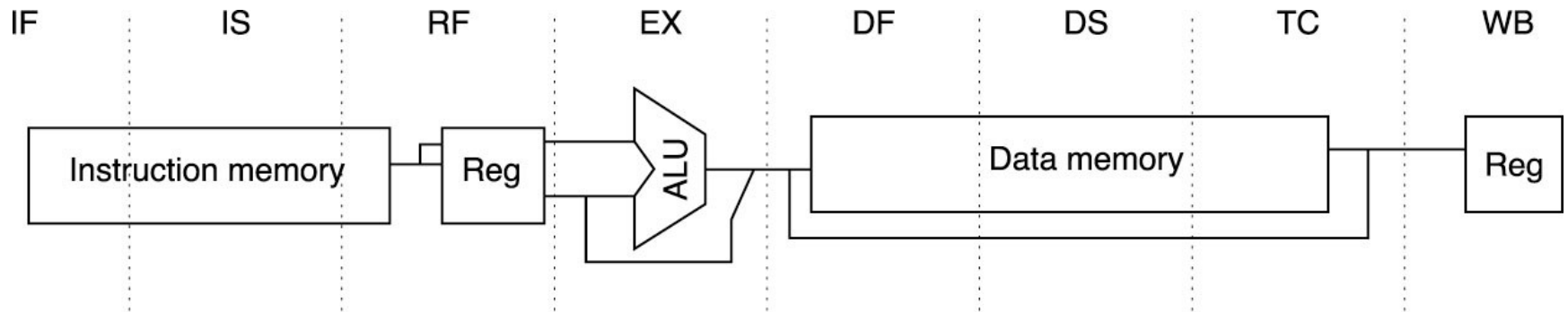
Εντολή	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
L.d F4,0(R2)	IF	ID	EX	MEM	WB												
Mul.d F0,F4,F6		IF	ID	X	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	MEM	WB				
Add.d F2,F0,F8			IF	X	ID	X	X	X	X	X	X	A1	A2	A3	A4	MEM	WB
S.d F2,0(R2)					IF	X	X	X	X	X	X	ID	EX	X	X	X	MEM

Παγώματα σε Υπομονάδες Κινητής Υποδιαστολής MIPS

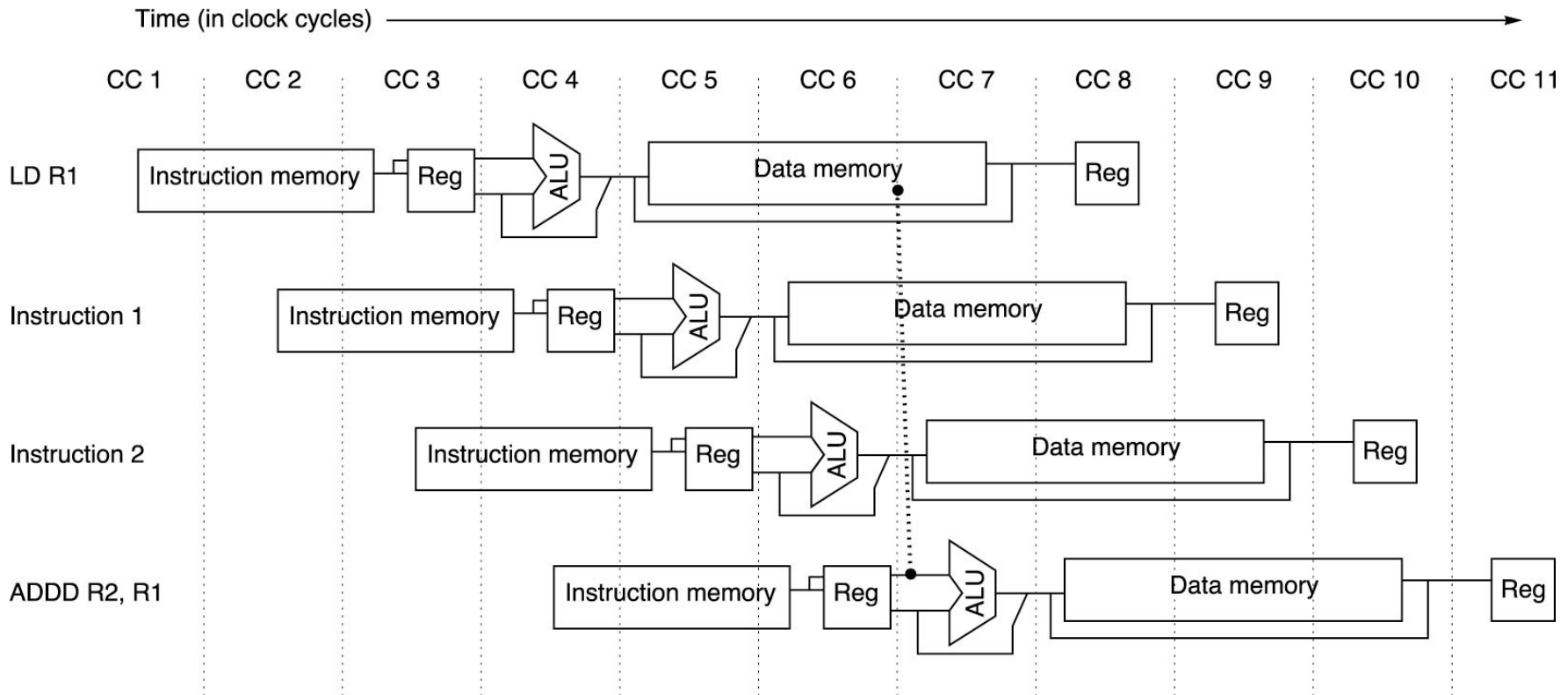
Επικάλυψη στον MIPS R4000

- Superpipelining:

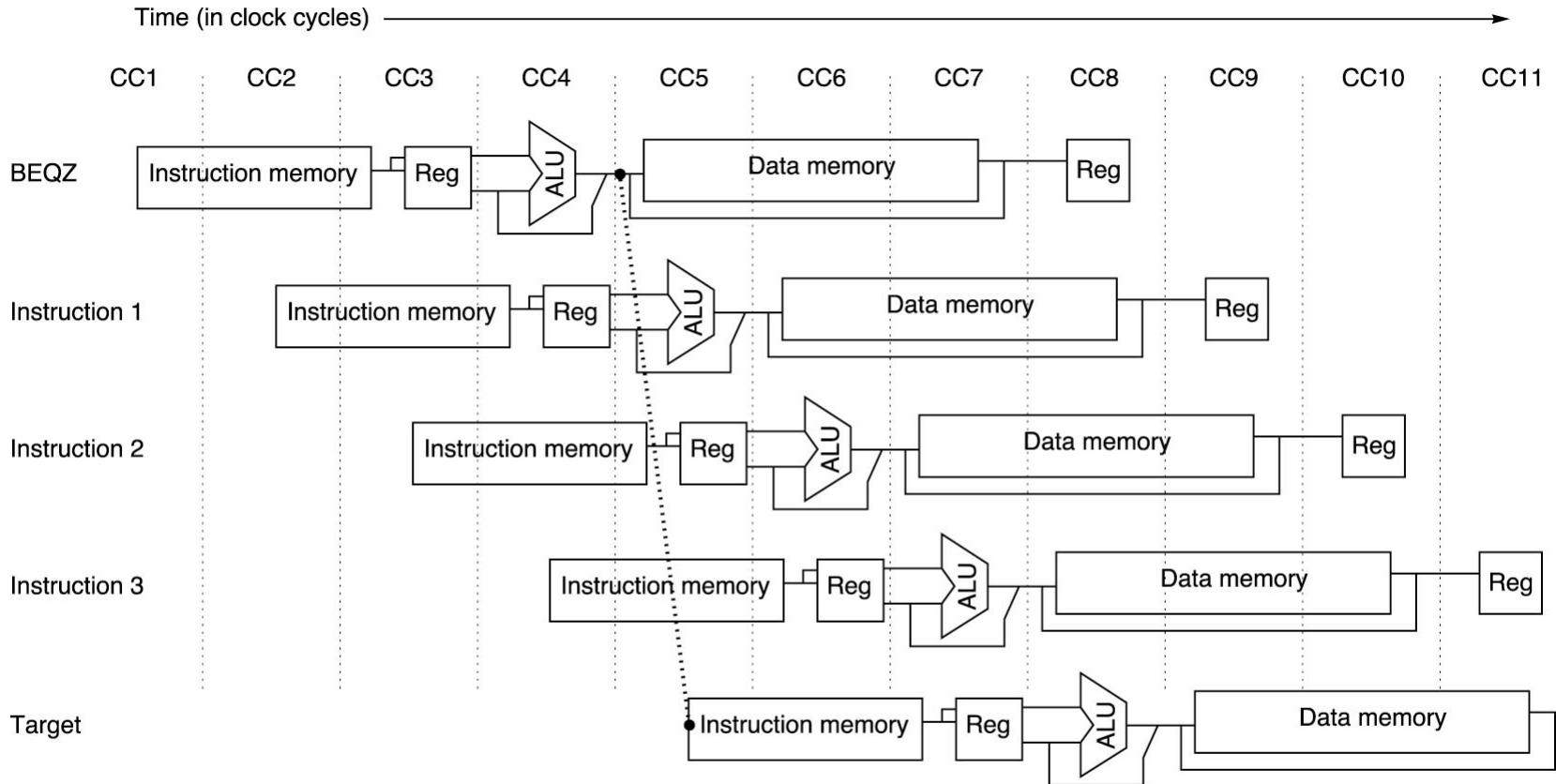

© 2003 Elsevier Science (USA). All rights reserved.

Παροχέτευση στον R4000

Διακλαδώσεις στον R4000

Απόδοση Επικάλυψης στον R4000

